

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**«МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗВИТКУ СКЛАДОВИХ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ»**

15-16 ЖОВТНЯ
2024 РОКУ

ЗАПОРІЖЖЯ
УКРАЇНА

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**«МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
СКЛАДОВИХ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ»**

15-16 жовтня 2024 року

Запоріжжя, Україна

Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

(протокол №2 від 29 жовтня 2024 року)

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

С. М. Лупінович, кандидат педагогічних наук, доцент, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

О. Ф. Фурман, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія.

І. С. Лапшина, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

М 74
Модельювання та практичне забезпечення розвитку складових професіоналізму педагогів закладів освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Запоріжжя, 15-16 жовтня 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2024. 184с.

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Модельювання та практичне забезпечення розвитку складових професіоналізму педагогів закладів освіти».

Тематичними напрямками роботи конференції були:

1. Формування предметноперетворювальної компетентності молодших школярів засобами конструювання.

2. Шляхи впровадження інклюзивного навчання здобувачів початкової освіти закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного часу.

3. Цифровізація початкової освіти: реалізація, проблеми, пошуки.

4. Здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі початкової школи.

5. Актуальні проблеми впровадження компетентнісного підходу та оновлення змісту освіти на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

ЗМІСТ

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 1

Формування предметноперетворювальної компетентності молодших школярів засобами конструювання

Акчурін Амір ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЗНАВЧАЛЬНИЙ ЧАС ДЛЯ ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ГУРТКУ ТАЙЛАНДСЬКОГО БОКСУ ЯК ЗАСІБ ПРОПАГАНДИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	10
Бабіченко Ярослав ВИКОРИСТАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІГОР У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ.....	13
Бикова Тетяна РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	16
Конопля Арсен ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНИХ УМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ.....	18
Науменко Анастасія ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	19
Савченко Руслан, Пасічник Світлана, Савченко Людмила ВПЛИВ КОНСТРУЮВАННЯ НА ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	22
Ткачук Тамара ВИКОРИСТАННЯ ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, ДИЗАЙНУ І ТЕХНОЛОГІЙ.....	25
Топольницька Юлія, Рогожина Сабіна ДОСВІД КРАЇН ЄС У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ТВОРЧО ОБДАРОВАНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ...	27

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 2

Шляхи впровадження інклюзивного навчання здобувачів початкової

Богатенко Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЕСІДИ ЯК МЕТОДУ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..	30
Бут Анастасія ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО НАВЧАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	32
Водолазська Катерина ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	34
Галка Дар'я ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО, РОЗВИВАЛЬНОГО ТА МОТИВУЮЧОГО ДО НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	37
Дрозд Павло КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ДІАГНОСТУВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ДУХОВНО-МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	39
Зайцева Наталія ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ЧИТАННЯ У ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	41
Кетлер-Митницька Тетяна ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	44

Кононова Вікторія, Варакута Марина	
РОЛЬ БАТЬКІВ У ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	46
Кравченко Сергій, Мазур Андрій, Синьов Михайло, Мічкань Родіон	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ОСОБЛИВИХ УМОВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ОСІБ З ВІДХИЛЕННЯМ У СТАНІ ЗДОРОВ'Я.....	48
Ганна Кравченко	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ІЗ ПИТАНЬ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ.....	50
Легостаєва Валерія Сергіївна	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	54
Мамай Дар'я	
ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ТА ВПРАВ.....	57
Олійник Алла, Коваль Наталя	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	58
Саснко Тетяна	
ВІЗУАЛЬНИЙ РОЗКЛАД, ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	61
Савлик Ярина	
ПОРТФОЛІО УЧНЯ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	62
Тарасенко Дарія	
ВИВЧЕННЯ СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	64
Фараджева Аліна	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	67
Шкатула Карина	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	71
Шумілова Наталія	
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ-ДЕФЕКТОЛОГА У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ.....	73

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 3

Цифровізація початкової освіти: реалізація, проблеми, пошуки

Бурхович Ярослава	
ЖИТТЄТВОРЧІСТЬ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: РОЛЬ ПСИХОЛОГА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	76
Василиків Іван	
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗВО.....	78
Дрокіна Аліна	
УПРОВАДЖЕННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ..	80
Жидка Ольга	
ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ У ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ...	82
Закопайченко Яна	
РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ПІДХОДУ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	84
Іваннікова Аліса	
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ШВЕЦІЇ: РЕАЛІЗАЦІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУК.....	86
Ковальчук Володимир	
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СЬОГОДЕННЯ.....	88
Кононенко Каріна	
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ОБДАРОВАНИХ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	89

Луцінович Світлана, Лапшина Ірина АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	91
Ломейко Наталія МЕДІАГРАМОТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ...	93
Малихін Володимир ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ЗАСОБУ СТВОРЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО КОНТЕНТУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	94
Олійник Ірина ОНЛАЙН СЕРВІСИ ЯК ЗАСОБИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	96
Потапова Наталя ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ДІЄВІ РЕСУРСИ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	97
Ратнікова Анастасія АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	99
Резякова Нонна ПРИНЦИПИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	101
Сімічева Юлія ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВІЗОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ.....	102
Сотнікова Віта ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	105
Череп Тетяна ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В РАМКАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	107
Чірков Михайло ВПЛИВ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	109

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 4

Здоров'язберезувальні технології в освітньому процесі початкової школи

Гліта Аліна, Тарасенко Неллі ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ.....	111
Дегтярьова Альбіна ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНОПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ..	113
Журова Олена, Моренко Ольга, ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: БАНК ТЕХНОЛОГІЙ.....	116
Іваніченко Ольга ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НЕНАСИЛЬНИЦЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	119
Іщенко Ірина ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	121
Клуніченко Катерина ОЗДОРОВЧА СПРЯМОВАНІСТЬ УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	123
Куліченко Богдан ЕКО-АРТТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ.....	125
Моренко Ольга ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.....	127
Оласюк Юлія ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ: ТРИВОЖНІСТЬ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	129

Пилипчук Юлія ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	131
Сичак Анастасія ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	134
Соколовський Кірілл ДИХАЛЬНІ ПРАКТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ СТРЕСУ, ПОКРАЩЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ТА СПРИЯННЯ ФІЗИЧНОМУ ТА ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВІДНОВЛЕННЮ ЮНИХ СПОРСТМЕНІВ-ФУТБОЛІСТІВ.....	136
Супруненко Олена СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	139
Пізняк Юлія, Тарасенко Неллі КАРТКИ «СОЦІАЛЬНІ ІСТОРІЇ» ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	141
Тихонова Ольга ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	143
Тарасенко Неллі, Тінякова Єлизавета ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНО- ЕМОЦІЙНОГО ТА ЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ.....	146
Томаш Наталія ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	148

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 5

Актуальні проблеми впровадження компетентнісного підходу та оновлення змісту освіти на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі

Акопян Анна АНАЛІЗ ТЕКСТІВ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЦНОСТІ ЗАСВОЄННЯ МОВНИХ ЗНАТЬ.....	151
Барбашова Ірина ВИКОРИСТАННЯ НАРАТИВІВ АНТОНА СЕМЕНОВИЧА МАКАРЕНКО У САМОВИХОВАННІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ.....	153
Геря Анастасія ТВОРЧО-РОЗВИВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ...	154
Гужва Ольга ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	156
Кафтанюк Вікторія ФОРМУВАННЯ МОВНО-МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ МОВИ ТА ЧИТАННЯ В ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ.....	160
Кузьмич Катерина МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕДШКІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ Й ПИСЬМА.....	162
Лапіна Алла НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ АНАЛІЗУ МЕДІАТЕКСТІВ.....	164
Мороз Євген ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	167
Мороз Юлія, Якимець Марія ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	169
Нагорна Наталія МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	171

Симоненко Ірина ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	174
Скрипник Любов ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	176
Тур Оксана КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	178
Фурман Ольга МОВНА СВІДОМІСТЬ ЯК ЧИННИК КОМУНІКАТИВНОЇ ПРОФЕСІОГРАМИ ПЕДАГОГА.....	180
Чемоніна Лада ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ЧИТАННЯ.....	182
Чубей Анна ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЙ ТА МЕТОДІВ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	183

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойчук В.М., Лісова А.В. Комунікативна культура як необхідна умова професійного зростання творчої особистості // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця, 2022. № 53. С. 131-134.
2. Кондратьєва А.В. Компетентнісний підхід у навчанні учнів початкових класів за концепцією нової української школи // Інноваційна педагогіка. Одеса, 2020. Вип.23. Том 2. С. 23-27.
3. Тур О.М. Методи формування комунікативної компетентності учнів як важливої умови ефективної презентації їхньої науково-дослідницької діяльності // Наукові записки Малої академії наук України. 2023. Вип. 2 (27). С.80-87.

Фурман Ольга Федорівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та методик навчання,
Хортицька національна академія
м. Запоріжжя, Україна

МОВНА СВІДОМІСТЬ ЯК ЧИННИК КОМУНІКАТИВНОЇ ПРОФЕСІОГРАМИ ПЕДАГОГА

Важливим складником комунікативної професіограми вчителя початкових класів є мовно-комунікативна компетентність, що передбачає оволодіння мовними знаннями та навичками спілкування. У складі зазначеної компетентності визначаємо мовну свідомість, яка регулює процес комунікації, посилює мотивацію вивчення лінгвістичних та літературознавчих дисциплін.

Мовна свідомість є частиною індивідуальної свідомості людини, це “небайдуже, ціннісне ставлення до мови як з боку окремої людини, так і всього суспільства”, “це поняття охоплює погляди, уявлення, почуття, оцінки щодо мови, а також мотиви мовної поведінки” [1, с. 177]. Залежно від рівня сформованості мовної свідомості особистість висловлює судження щодо мови, оцінює її, вибирає мову спілкування, розвиває власний словник, вивчає граматичні правила тощо. Таким чином, мовна свідомість керує мовною поведінкою людини.

Мовна свідомість важлива в педагогічній діяльності вчителя початкових класів, адже педагоги закладають основи індивідуальної свідомості особистості. Як її чинник, мовна свідомість стає внутрішньою силою, яка стимулює вчителя оволодівати мовою, бути мовностійким, удосконалювати власне мовлення, навчати інших.

Мовна свідомість формується через соціальні інституції, вона не передається з народження від батьків. Окрім родинного впливу, найважливішим засобом її формування є шкільне навчання. Вчителі початкових класів потужно впливають на розвиток “Я-образу” учня, важливим складником якої є ставлення до мови.

Є підстави стверджувати, що означене питання є одним з пріоритетних в освіті з огляду на його важливість для професійного становлення особистості, її соціалізації загалом. Питання висвітлюється мовознавцями, психологами, педагогами та ін., що підтверджує потребу його актуалізації в методиці вищої школи.

Мовна свідомість формується в процесі онтогенезу мовленнєвої діяльності та соціалізації особистості, є її духовним надбанням. Вона розвивається через когнітивне пізнання, виховується системно та є складовою загальнолюдських цінностей як суспільства в

цілому, так і кожної окремої особи. Найважливішими суспільними інституціями, які можуть впливати на цей процес, є родина, освітні заклади, мовна політика держави.

У зрілому суспільстві не виникає проблем щодо ставлення до державної мови своєї країни чи мов інших народів. Важливо, щоб у свідомості педагога була сформована позиція, що немає поганих чи хороших мов. Оскільки мова входить до системи цінностей кожної людини, це важлива ідентична ознака нації; потрібно поважати всі мови, бо через ставлення до мови виявляєш повагу до народу як її носія. Перебуваючи в іншій державі, особа має знати її державну мову, демонструючи шанобливе ставлення до культури народу в цілому.

Педагог має розмежовувати поняття “національна мова” та “державна”, “мова національної меншини”, самому навчитися поважати “інакшість” в людях, цьому навчати своїх учнів. Почуття толерантності (ми всі різні, але ми всі рівні) формується в процесі вивчення мов – як рідної, так і державної чи іноземної. Мовне різноманіття є багатством людства.

У вищій школі зазначені проблемні аспекти розв'язуємо через посилення мовної підготовки студентів педагогічних спеціальностей та системи мовного виховання. На нашу думку, особливість мовної підготовки вчителя початкових класів в тому, що вона має містити елементи філологічної освіти.

За нашими спостереженнями, особистість, вивчаючи мову, засвоює її культурні коди, духовний досвід народу, захищає мову в разі потреби. В умовах російсько-української війни високий рівень мовної свідомості став умовою виживання нашої нації.

Мовному вихованню сприятиме поєднання мовного навчання з проведенням просвітницьких позанавчальних заходів. Важливо, на наш погляд, інтегрувати наукові факти з історії української мови, зокрема теорій її походження, та з історії Київської Русі, української державності, культурології, народознавства, тлумачити сучасну історію України, подаючи новітніх її героїв. Це розв'яже проблему національної ідентичності українського народу, самоідентифікації, підвищить рівень мовної свідомості. Залучаючи до участі у Всеукраїнському диктанті національної єдності, у мовних та літературних конкурсах, предметних олімпіадах з української мови, заохочуємо поглиблено вивчати мову, формуємо нову інтелектуальну еліту серед молоді.

Одним зі шляхів вивчення культури українського народу, формування мовної свідомості є залучення студентів до гурткової діяльності з вивчення народознавчих питань. Окрім інтелектуального розвитку, реалізації творчого потенціалу молоді, такий гурток створить умови для духовного розвитку молоді, а значить посилить мотивацію вивчення української мови.

Суть викладеного є підставою для думки, що мовна свідомість педагога є важливою складовою його професіограми. Ураховуючи тяглість її формування, заклад освіти має сприяти формуванню високого рівня мовної свідомості здобувачів освіти педагогічних спеціальностей через постійне вдосконалення освітньої професійної програми та навчальних планів, проведення науково-просвітницьких заходів. Відкритість до якісного здобуття мовно-комунікативних знань є ознакою належного фахового рівня освітянина та високого академічного рівня закладу освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Селігей П. О. Структура й типологія мовної свідомості. *Мовознавство*, 2009, № 5. С.12-29.